

Safet Čampara *)

STANJE RADOVA PREMJERA

I MOGUĆNOSTI KORIŠĆENJA PODATAKA ZAPOČETOG PREMJERA

Do kraja 1991. godine završen je novi premjer na površini od 4.706.400 ha ili 91,9% ukupne površine RBiH. Ostali dio čine opštine u kojima nije izvršen novi premjer ili je djelimično urađen. Od 109 opština, koliko ima na teritoriji RBiH, u šest opština nije izvršen novi premjer, a to su: Bileća, Čajniče, Han Pijesak, Kalinovik, Ljubinje i Šipovo. U dvije opštine, Bos. Grahovo i Nevesinje, djelomično je izvršen novi premjer.

U 1991. godini završeni su terenski radovi u opštinama: Bos. Brod, Bratunac i Ugljevik. Ostalo je da se za ove tri opštine uradi kancelarijski elaborat. Premjer je izvršen aerofotogrametrijskom metodom snimanja sa vrlo dobrom tačnošću dobivenih podataka i zadovoljava potrebe širokog kruga korisnika. Osim za potrebe narodne odbrane, što je trenutno prioritetan zadatak, podatke premjera mogu koristiti institucije koje se bave planiranjem, projektovanjem, i građenjem u oblastima urbanizma, građevinarstva, vodoprivrede, elektroprivrede, poljoprivrede, šumarstva, rudarstva i u drugim oblastima državne uprave.

Podaci premjera su veoma obimni i sadržajni, a sastoje se od zapisnika razgraničenja, originalnih terenskih mjerenja, avionskih snimaka, raznih opisa i računanja na osnovu kojih su izrađeni geodetski planovi.

Premjer se oslanja na trigonometrijsku i nivelmansku mrežu. Sva premjerena naseljena mjesta imaju razvijenu poligonometrijsku ili poligonsku mrežu, dok su na ostalim premjerenim područjima postavljene vezne tačke.

Za područja na kojima je izvršen premjer izrađeni su planovi u R 1:500, 1:1.000, 1:2.500 i 1:5.000. Za R 1:500 i 1:1.000 uvrštena su područja gradova i većih naseljenih mjesta. Sva ostala područja uvrštena su u R 1:2.500, izuzev planinskih područja sa većim šumskim kompleksima koji su uvršteni u R 1:5.000.

Horizontalna i visinska predstava izrađene su na posebnim originalima i to na plastičnoj foliji - astralonu.

Snimanjem zemljišta fotogrametrijskom metodom dobiva se aerofotogrametrijski materijal kao što su: negativi, dijapozitivi, kontakt kopije, foto-skice i slično. Ovaj materijal je korišten za

*) Safet Čampara, geod. inž.

izradu planova. Međutim, njegova primjena je višestruka, naročito u fotointerpretaciji za potrebe šumarstva, vodoprivrede, urbanizma, rudarstva, arheologije i drugih.

Poslije završetka rata, a za obnovu zemlje, svakim danom će se povećavati zahtjevi, kao i broj korisnika podataka premjera. U tu svrhu Zavod je izvršio popis podataka premjera, oformio registar gdje se po abecednom redu može izvršiti detaljniji, lakši i brži uvid u geodetske podatke kojima raspolaže JP Geodetski zavod BiH.

Popisom je ustanovljeno da se u Geodetskom zavodu nalazi elaborat premjera za 63 opštine ili 62% opština, originalni planovi - horizontalna i visinska predstava na astralonu - za 48 opština ili 47% opština. Pored toga razne situacije kao: autoput Sarajevo-Metković, Sarajevo-Zenica, situacije olimpijskih borilišta oko Sarajeva, vodotoci, slivovi rijeka, elaborat komunalnih uređaja, elaborat komasacija i drugo.

Ostali dio originalnih planova nalazi se u Republičkoj upravi za geodetske poslove i katastar nekretnina.